

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเรื่องการนำเอารถจักรยานยนต์มาใช้ในลักษณะรถรับจ้างสาธารณะพบว่า การประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้าง นั้น เกิดจากความจำเป็นของสังคมที่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจราจรและการขาดแคลนระบบขนส่งสาธารณะ ที่รัฐไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอ จึงได้มีการนำเอารถจักรยานยนต์มาใช้ ในลักษณะของรถรับจ้างสาธารณะ และได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการ จนทำให้ปัจจุบัน มีจำนวนของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้เป็นจำนวนมากในประเทศไทย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่มีการนำรถจักรยานยนต์ มาใช้ในลักษณะของรถรับจ้างสาธารณะ กับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรถรับจ้างสาธารณะ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการเกิด “ช่องว่างแห่งกฎหมาย” ที่จะบังคับจะใช้กับรถจักรยานยนต์รับจ้าง อันได้แก่

1. เจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรถรับจ้างสาธารณะมีจุดมุ่งหมาย ในการบังคับใช้กับการนำรถยนต์ลักษณะต่างๆมาประกอบการรับจ้างสาธารณะ โดยที่กฎหมายดังกล่าวมิได้มีเจตนาที่จะให้นำเอารถอื่นที่มีใช้รถยนต์ มาใช้ในลักษณะของรถรับจ้างสาธารณะ

2. การบังคับใช้กฎหมายสำหรับการนำรถจักรยานยนต์มาใช้รับจ้าง ปรากฏว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีของรถจักรยานยนต์รับจ้าง นั่นคือ บทบัญญัติที่ห้ามมิให้ใช้รถ ไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียน (ตามมาตรา 21) และบทบัญญัติที่ห้ามนำรถยนต์อื่นนอกจากรถยนต์ โดยสารประจำทางรับจ้างรับคนโดยสาร (ตามมาตรา 22)

3. การที่ไม่มียกเว้นบัญญัติห้ามนำรถจักรยานยนต์มาใช้รับจ้าง ในกรณีนี้เกิดจากการที่ในขณะที่มีการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 นั้น ไม่ได้มีการคาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่มีการนำเอารถจักรยานยนต์มาใช้เป็นรถรับจ้าง ดังนั้น ด้วยกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงไม่สามารถนำมาบังคับใช้ให้ครอบคลุมถึง รถจักรยานยนต์รับจ้าง

จากการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปในการประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้าง พบว่าการประกอบอาชีพนี้ได้ก่อปัญหาในทางด้านกฎหมายและสังคม ดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายที่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการนำเอารถจักรยานยนต์มาใช้รับจ้าง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ได้มีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้นำรถจักรยานยนต์ มาใช้รับจ้างสาธารณะ

2. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพและวัตถุประสงค์ในการใช้รถจักรยานยนต์ เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับองค์ประกอบของรถรับจ้างสาธารณะแล้ว พบว่า สำหรับกรณีของรถจักรยานยนต์กฎหมายในปัจจุบันมิได้มีการกำหนดสภาพและวัตถุประสงค์ในการใช้รถที่เอื้ออำนวยต่อการนำมาประกอบกิจการรับจ้าง

3. ปัญหาการก่ออาชญากรรมและการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบจากผู้ขับขี่ จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจภาคสนามและการวิเคราะห์ข้อมูล ของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ที่ได้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างพบว่า การประกอบอาชีพนี้ ส่วนหนึ่งได้ก่อปัญหาเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรม และมีบุคคลบางกลุ่ม รวมทั้งเจ้าพนักงานตำรวจบางคนได้ถือ โอกาสแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างอันเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย

4. ปัญหาเกี่ยวกับการกำกับของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่าแนวทางการควบคุมกำกับรถจักรยานยนต์รับจ้างของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นั้นมีปัญหาและอุปสรรคจาก การเข้าไปจัดระเบียบและบันทึกข้อมูลและประวัติของผู้ขับขี่ โดยที่มิได้มีกฎหมายให้อำนาจสำหรับการกระทำความผิดว่าประกอบกับการจัดทำโครงการหรือจัดการอบรมที่เกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้าง มีอุปสรรคที่ผู้ขับขี่มิได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า รถจักรยานยนต์รับจ้าง ได้ก่อปัญหาขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้กฎหมาย , สภาพของรถที่ไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้รับจ้าง , ปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งสิ่งดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า รถจักรยานยนต์ไม่มีความเหมาะสมต่อการใช้ในลักษณะของรถรับจ้างสาธารณะ อีกทั้งในต่างประเทศโดยส่วนใหญ่ต่างก็ไม่ยอมรับหากที่จะมีการนำเอารถจักรยานยนต์มาเป็นรถรับจ้าง แต่สำหรับประเทศไทยได้ปรากฏข้อเท็จจริงที่มีอาจปฏิเสธได้ก็คือ มีการนำเอารถจักรยานยนต์มาใช้ในลักษณะของรถรับจ้างสาธารณะ และมีแนวโน้มว่าจำนวนของรถเหล่านี้จะมีการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะมีมาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้เขียนขอเสนอ “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมรถจักรยานยนต์รับจ้าง” โดยสามารถแบ่งเป็น 2 แนวทาง ดังต่อไปนี้ คือ

1. มาตรการระยะสั้น

1.1 การบังคับใช้กฎหมายทั่วไป

สำหรับกรณีนี้การบังคับใช้กฎหมายที่มีการควบคุมรถจักรยานยนต์รับจ้างเช่นเดียวกับรถจักรยานยนต์ทั่วไป สามารถควบคุมผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ได้ระดับหนึ่ง หากมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ โดยความร่วมมือของพนักงานตำรวจจราจร และมีแบบแผน การกำกับดูแล ภายใต้กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

1.2 มาตรการเสริมที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

ควรที่จะมีมาตรการอื่นที่เป็นการเสริมให้การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันกับรถจักรยานยนต์รับจ้างให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งในที่นี้ได้เสนอมาตรการการขอความร่วมมือจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง , เจ้าหน้าที่ตำรวจ , ประชาชน สำหรับการให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ, การรณรงค์, การจัดอบรมที่มีวัตถุประสงค์ ที่จะทำให้ผู้ที่ประกอบอาชีพปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และ กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก อย่างเคร่งครัด

2. มาตรการระยะยาว

ตามที่ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้างนั้น ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ให้แนวทางแก้ไขปัญหานั้นเกิดผลทางปฏิบัติ โดยพบว่าปัญหาการขาดข้อมูลเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้าง เช่น จำนวนผู้ขับขี่ , จำนวนรถ , พื้นที่ให้บริการ , ความเสียหายที่เกิดจากรถจักรยานยนต์รับจ้าง เป็นต้น ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาประมาณ 3 ปี เพื่อจะได้ประเมินผลจากข้อมูลในด้านต่างๆ มาใช้ประกอบการพิจารณา หากผลของการศึกษาปรากฏว่า จำนวนรถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะและผู้ประกอบอาชีพนี้ ได้ทวีจำนวนขึ้นอย่างสูง ประกอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นเงาตามตัวแล้ว โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของประชาชน ตลอดจนการกระทำผิดตามกฎหมายจราจรทางบก และการทำความผิดทางอาญาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอันน่าจะเป็นอันตรายต่อสังคมโดยรวมแล้ว ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสนอออกกฎหมาย เพื่อนำมาใช้บังคับและควบคุมรถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะต่อไป

2.1 การเสนอแนวทางการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับรถจักรยานยนต์รับจ้าง

ในส่วนของการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้าง โดยการวางแนวทางการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับรถจักรยานยนต์รับจ้างนั้น จะต้องกำหนดสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. การกำหนดให้รถจักรยานยนต์เป็นรถรับจ้างสาธารณะประเภทหนึ่ง

ข. การกำหนดสภาพ,ลักษณะและขนาดของรถ เพื่อให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของ ผู้ขับขี่ ผู้ใช้บริการและประชาชน

ค. การกำหนดขอบเขตการใช้รถจักรยานยนต์รับจ้าง

การกำหนดว่าให้บรรทุกคนโดยสาร และ/หรือการบรรทุกสิ่งของเพื่อให้สอดคล้องกับ
ในข้อ ข.

ง. การกำหนดพื้นที่ที่จะให้มีรถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

โดยให้ประกาศในกฎหมายเป็นแห่งๆไป และให้กำหนดพื้นที่และเส้นทางในการที่
กำหนดให้รถจักรยานยนต์รับจ้างวิ่งด้วย

จ. การกำหนดสีและเครื่องหมายของรถจักรยานยนต์รับจ้าง รวมทั้งอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการควบคุมกำกับดูแล ตลอดจนเพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่และผู้ให้บริการ

ฉ. การกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของการขอใบอนุญาตขับขี่และการบันทึกประวัติผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง

ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ช. การกำหนดหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่จำเป็น

เช่น การกำหนดอัตราค่าโดยสาร , การกำหนดให้มีการจัดทำประกันภัย , การกำหนดอายุการใช้งานและการตรวจสภาพรถ เป็นต้น